

WPROWADZENIE

Katecheza to *jedno z najważniejszych zadań Kościoła*¹. Tak stwierdza na początku adhortacji *Catechesi tradendae* św. Jan Paweł II. Powaga katechezy bierze się stąd, że Jezus Chrystus przed swoim odejściem do Ojca nakazał uczniom, by głosili Ewangelię całemu światu, stając się jej świadkami. Staje się to skuteczne, gdy nie tylko sami świadkowie są godni, ale także gdy posiadają odpowiednie narzędzia. Odpowiednie - znaczy niepowodujące uszczerbku w wartości głoszonego słowa, zachowujące zdrową naukę, jednocześnie trafiające do serc i umysłów adresatów.

Projekt katechetyczny przedstawiony w adhortacji *Catechesi tradendae*, stanowiącej prawdziwą konstytucję katechetyczną, jest bardzo pojemny, a to dzięki temu, że św. Jan Paweł II wskazał na Ducha Świętego jako Tego, który kieruje odnową katechetyczną: *Kościół, gdy wypełnia swoją misję katechetyczną, (...) musi sobie bardzo dobrze uświadomić, iż działa jako żywe i pojętne narzędzie Ducha Świętego. Dlatego Kościół nauczający (...) powinien dążyć do tego, by ustawicznie wzywać tego Ducha Świętego, zawsze z Nim obcować i usiłować zrozumieć Jego prawdziwe natchnienia*². W tym kontekście co pewien czas, wraz z przemianami w świecie i w ludziach na skutek coraz to nowych wyzwań, Kościół przereformowuje podstawowe dokumenty dotyczące katechezy. W tych reformach nie chodzi o zmianę Ewangelii, podmienianie nauki Bożej, ale o stworzenie ram, by odpowiedzieć na wyzwania zarówno te, które ułatwiają głoszenie Chrystusa, jak i te, które owo głoszenie utrudniają. Kościół stale się reformuje, bo chce być wciąż użytecznym narzędziem Ducha Świętego, dlatego również katecheza stale się reformuje, otwiera na nowość nauki Chrystusa. Stąd tytuł niniejszego tomu: *Catechesis semper reformanda*.

Kilka rocznic i wydarzeń spowodowało, że w 2021 roku redakcja rocznika „Studiów Katechetycznych” postanowiła zaprezentować tę refleksję. W tym bowiem roku przypada 50. rocznica publikacji pierwszego posoborowego dyrektorium Kościoła powszechnego – *Ogólnej instrukcji katechetycznej* oraz 20. rocznica zatwierdzenia polskiego *Dyrektorium katechetycznego*. W 2020 roku Papieska Rada ds. Krzewienia Nowej Ewangelizacji zaprezentowała odnowiony tekst *Dyrektorium o katechizacji*. Stąd pomysł, by ukazać przemianę pewnych pojęć w czterech dyrektoriach posoborowych: trzech Kościoła powszechnego (z 1971, 1997 i 2020 roku),

---

¹ CT 1.

² CT 72.

a także jednego dla Kościoła w Polsce. Ważnym elementem jest także zauważenie najważniejszych wyzwań, jakie stoją przez katechezą, a które zostały przedstawione w *Dyrektorium* z 2020 roku. Celem tej refleksji jest teoretyczne przygotowanie dyskusji na temat odnowionego polskiego dyrektorium, które po czasie epidemii i związanych z nią zmian społecznych zapewne będzie ponownie redagowane.

Refleksję zaprezentowaną w niniejszym tomie „Studiów Katechetycznych” otwiera artykuł bp. dr. hab. Wojciecha Osiala, przewodniczącego Komisji Wychowania Katolickiego Konferencji Episkopatu Polski, na temat pierwszych dyrektorium Kościoła powszechnego, a zwłaszcza ich wpływu na katechezę. Dokumenty te mają nie tylko wymiar historyczny. Idee w nich zawarte wciąż żyją w obiegu katechetycznym, zostały pogłębione w nowym *Dyrektorium katechetycznym*. Reforma katechez, podobnie jak reforma Kościoła, to proces organiczny, proces wzrostu, hermeneutyka ciągłości, a nie zerwania.

Dwie pierwsze części prezentowanego tomu odnoszą się do zagadnień z katechetyki fundamentalnej i materialnej oraz formalnej i szczegółowej. Artykuły w nich zawarte mają podobne założenia. Dotyczą one prezentacji pewnych pojęć w poszczególnych dyrektorium. Pierwsza część omawia koncepcję katechez, jej źródła, zadania, treść, a także tożsamość katechety i jego formację. Druga poświęcona jest metodom katechetycznym, adresatom katechez, katechezie dorosłych oraz środowiskom katechetycznym. Część trzecia prezentowanego numeru odnosi się natomiast do współczesnych wyzwań, przed którymi staje katecheza. Zatrzymuje się nad następującymi zagadnieniami: pluralizm świata, ewangelizacja i nawrócenie duszpasterskie, laboratorium wiary, świat cyfrowy.

Wyrażam nadzieję, że refleksja przedstawiona na łamach niniejszego numeru „Studiów Katechetycznych”, wywoła twórczy ferment w środowisku katechetycznym, a także przyczyni się do odnowionego spojrzenia na współczesne miejsce i formy katechez, które umiejętnie połączy to, co jest cenne w przeszłości, z tym, co jest dziś konieczne. *Vetera et nova*.

Ks. Piotr Tomasik
redaktor naczelny „Studiów Katechetycznych”